

Sygn. akt I PK 266/16

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lutego 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z powództwa H. S.
przeciwko P. [...] Spółce Akcyjnej P. [X] Spółki w K.
o ustalenie wypadku przy pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 14 lutego 2017 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w N.
z dnia 17 listopada 2015 r., sygn. akt IV Pa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 listopada 2015 r. Sąd Okręgowy w N. oddalił apelację H. S. od wyroku z dnia 26 marca 2015 r., którym Sąd Rejonowy w N. oddalił powództwo przeciwko P. [...] S.A. P. [X] Spółki w K. o ustalenie wypadku przy pracy.

W skardze kasacyjnej powódka zarzuciła: 1) naruszenie art. 386 § 1 w związku z art. 286, art. 278 § 1, art. 233 § 1 i art. 382 k.p.c. przez nieuzupełnienie zgromadzonego materiału dowodowego o dowód z opinii innych biegłych lekarzy specjalizujących się w dziedzinie kardiologii i kardiochirurgii, względnie art. 386 § 4 w związku z art. 278 § 1, art. 382 i art. 233 § 1 k.p.c. przez zaniechanie przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, a także art. 361 § 1 k.p.c. - wynikające z nierozpoznania istoty sprawy, co skutkowało: 2) naruszeniem prawa

materialnego, tj. art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznych z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (dalej jako ustawa wypadkowa) przez przyjęcie, że wykonywanie obowiązków pracowniczych nie było przyczyną zewnętrzną powodującą wypadek przy pracy zmarłego męża powódki, z pominięciem okoliczności, iż do zainicjowania rozwarstwienia tętniaka może dojść bez uchwytnej klinicznie przyczyny zewnętrznej w różnym wieku, przy czym ryzyko rozwarstwienia wzrasta wraz z upływem lat zwłaszcza u osób ze zmianami miażdżycowymi, przy czym rozwarstwienie aorty jest procesem dynamicznym, mieszczącym się w przedziale od kilku minut do kilku godzin, a praca operatora wózka jezdniowego podnośnikowego z mechanicznym napędem podnoszenia to praca wymagająca odpowiedniej sprawności organizmu i obejmująca obciążenie pracą fizyczną oraz obciążenie pracą umysłową.

Wskazując na powyższe podstawy skarżąca wniosła o „uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz poprzedzającego wyroku Sądu Rejonowego w N. oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji”.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono występowaniem istotnego zagadnienia prawnego na tle art. 286 k.p.c., podnosząc, że „w niniejszej sprawie Sądy I i II instancji uznały, iż opinia dotychczasowego biegłego jego pełna i nie zawiera luk. Dla uzasadnienia podnoszonej kwestii jest niezbędny wywód związany z charakterystyką pracy zmarłego męża powódki w nawiązaniu do ustalonego schorzenia, które pominięto w skarżonym orzeczeniu oraz opinii”. W ocenie skarżącej, „skoro judykatura akcentuje konieczność, by w stanie faktycznym zostały stwierdzone szczególne warunki pracy lub okoliczności, z których rzeczywiście - na podstawie opinii biegłych lekarzy - pozostaje w związku istotne pogorszenie stanu zdrowia, to tym bardziej zasadnym jest określenie przez sąd przy pomocy opinii biegłych, czego zaniechano w niniejszej sprawie, obiektywnych przeciwwskazań do wykonywania pracy, które mogą być uznane za zewnętrzną przyczynę wypadku przy pracy, co także uzasadnia wykładnię art. 286 k.p.c. w związku z art. 3 [ustawy wypadkowej]”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy po pierwsze - przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468) oraz po drugie - jego wyjaśnienie ma znaczenie dla

rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (por. postanowienie z dnia 27 stycznia 2009 r., II PK 248/09, LEX nr 736732). Z kolei odwołanie się do przesłanki potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III KKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151 i z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, niepublikowane). Nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Ponadto rozstrzygnięcie wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP-wkładka 2003 nr 13, poz. 5).

Skarżąca nie odnosi się do tak rozumianych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, gdyż - ograniczając się do wywodów na temat charakterystyki schorzenia tętniaka rozwarstwiającego aorty - ani nie formułuje jakiegokolwiek zagadnienia prawnego, które miałoby się wyłaniać na tle art. 286 k.p.c., ani nie wykazuje potrzeby wykładni art. 286 k.p.c. w związku z art. 3 ust. 1 ustawy wypadkowej.

Należy więc tylko zauważyć, że wskazywane przez skarżącą wątpliwości były niejednokrotnie przedmiotem wyjaśnień Sądu Najwyższego. Po pierwsze, prezentuje on stanowisko, że ocena potrzeby dokonania czynności określonych w art. 286 k.p.c. pozostawiona jest sądowi orzekającemu. W świetle tego przepisu, sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z dodatkowej opinii tych samych lub innych biegłych, gdy zachodzi tego potrzeba, a więc wówczas, gdy opinia złożona do sprawy zawiera istotne braki, sprzeczności, względnie nie wyjaśnia istotnych okoliczności (por. np. wyrok z dnia 24 czerwca 2015 r., I UK 345/14, LEX nr

1771399 i powołane w nim orzeczenia). Po drugie, Sąd Najwyższy wielokrotnie wyjaśniał, że co do zasady wykonywanie zwykłych (typowych, normalnych), choćby stresujących lub wymagających dużego wysiłku fizycznego, czynności (obowiązków) przez pracownika, który zmarł w wyniku zaśląbnięcia zaistniałego w czasie i miejscu wykonywania zatrudnienia, nie może być uznane za zewnętrzną przyczynę wypadku przy pracy. W rozumieniu definicji wypadku przy pracy, taką przyczynę może stanowić dopiero określona nadzwyczajna sytuacja związana z pracą, która staje się współdziałającą przyczyną zewnętrzną. Wyjątkowo przyjmuje się, że za zewnętrzną przyczynę wypadku może być uznane dopuszczenie do pracy wówczas, gdy pracodawca nie posiadał aktualnego zaświadczenia lekarskiego o zdolności pracownika do pracy na określonym stanowisku albo zaświadczenie to zawierało oczywiście błędną ocenę zdolności pracownika do wykonywania pracy i gdy błąd ten mógł być łatwo dostrzeżony przez pracodawcę. Przyczyną wypadku (samodzielną lub współistniejącą z wewnętrznym schorzeniem) może być w takich okolicznościach zadziałanie jakiegokolwiek związanego z pracą czynnika zewnętrznego na organizm pracownika dopuszczonego do pracy dla niego przeciwwskazanej (por. wyrok z dnia 11 stycznia 2013 r., II UK 162/12, Monitor Prawa Pracy 2013 nr 5, s. 274 i powołane w nim orzeczenia). Takie okoliczności w sprawie nie występowały.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.